№ 12.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższym Dozwoleniem
IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

W WILNIE V. S. 8. LUTEGO 1802 ROKU W SOBOTĘ.

z Petersburga V. S. 28. Stycznia.

General Major Graf Osterman—Tolstoy uwolniony do cudzych kraiów dla odzyskania zdrowia. Fanagoryiskiego regimentu grenadyerów Muratow Major przeydzie do kommendy cywilney, Podpółkownik Popow umieszczony w Staroskolskim regimencie muszkietyerów; Majorowie: Michayłow, Dubrowicki w regimentach muszkietyerskich Orłowskim i Saratowskim. General Lieutenant Xiąże Gorczakow 1. naznaczony Inspektorem infanteryi Brzeskiey inspekcyi, podczas niebytności Generała Lieutenanta Langeron. Bywszych woysk Polskich Chorąży Niepokoyczycki przyimuie się do Pawłogradzkiego półku huzarów. Polskiey służby Major Maximowicz, dziś Nadworny Konsyliarz, w nowey Gubernii Litewskiey będzie Konsyliarzem Izby skarbowey.

Za naywyższym roskazem General Prokuror Bekleszow donosi Generał Maiorowi Wistyckiemu 2, który prosił, ażeby nie czekaiąc porządku osądzono sprawę Oyca jego Rotmistrza Wistyckiego z obywatelem Azanczewskim o ziemię: ponieważ niema ważnych przyczyn do przestąpienia porządku przepisanego prawem; więc prosba nie przyięta.

z Wiednia 7. Lutego.

Graf Cobenzl często gońców przysyła z Paryża; Ambassador Champagny codzienne miewa rozmowy z Ministrami; ztąd wnosiemy że interes indemnizacyi wkrótce ma bydź ukończony. W Munich odgłos jest powszechny, że przez umowę z posłem Austryackim niedawno podpisaną. Elektor Jmć część kraiu swoiego po rzekę Inn ustąpił bywszemu Xiążęciu Toskanii, którego tytuły iuż znaydują się wyliczone w niektórych pismach, jako to Elektora Saltzburgskiego, Xiążęcia Passau ettc. Cesarz Jmć nadzwyczaynych Komisarzów do Ratisbony nie posłał; rozumiemy więc, iż Deputacya ułożyć i uspokoić maiąca Rzeszę nie rychło czynności swoie rozpocznie. Woyska Francuzkie dotąd w znaczney liczbie utrzymuią się w Królestwie Neapolitańskiém, nie czyniąc nawet gotowości do prędkiego ustąpienia. Margrabia de Gallo starać się ma w Paryżu o oswobodzenie Oyczyzny. — Szef brygady Sebastiani przed wyiazdem z Constantinopola oświadczył zgromadzonym kupcom narodu swoiego, iż pierwszy Konsul nie ubliży każdemu dzielney opieki; emigranci nawet, podobno przez omyłkę zaproszeni, byli na audyencyi u niego. Kapitan Basza Sułtanowi ofiarował 40. koni Arabskich które przyprowadził z Egiptu; każdy z wyższych urzędników pałacu Sułtańskiego Konia otrzymał w podarunku od tegoż Admirała. Flotę Ottomańską zupełnie rozbroić kazano. — Aga po zamordowaniu Baszy kommendan em obrany Belgradzkim przez Jańczarów, doniosł Austryakom w Semlinie i Peterwaradin stoiącym, że przyiaźń i dobre sąsiedztwo zachowa. Tenże córkę zabitego Baszy Synowi swoiemu przeznaczył za małżonkę. W Bośnii pomnażaią się rozruchy; rośnie śmiałość i zuchwalstwo buntowników; Paswan Oglou duszą jest rokoszu; wielkiey potęgi potrzebować będzie Kapitan Basza, na potłumienie onego.

Xiąże Albert Sasko-Cieszyński z dóbr swoi ich ofiarował na potrzebę publiczną skarbowi 100. t. zł. ryńs. — W Królestwie Węgierskiem Cesarz Jmć zamyśla poprawić sądownictwo, ażeby oddawanie sprawiedliwości prędsze było i mniey kosztowne.

z Londynu 22. Stycznia.

Ganili Francuzi postępek Generała Menou w Egipcie; pismo jednego z naszych Officyerów pokaże, co o nim Anglicy rozumieią. Menou, powiada, miał dostateczne siły; mógł nam zabronić lądowania, mógł po wylądowaniu porazić; uczyniłby to zapewne Kleber. Nierozsądnie następca jego nas attakował d. 21. Marca, zwyciężony mógł jeszcze zniszczyć nasze zamysły, i zawoiowanie spóźnić Egiptu; trzeba było zostawić w Alexandryi załogę, doświadczonych Officyerów użyć do oszańcowania obozu twierdzę zasłaniaiącego, sam zaś Menou powinien był z woyskiem ciągnąć do Cairu, zgromadzić do stolicy po całym kraiu rozsypane nierozsądnie, i porazić nayprędzey Wezyra. A chociaż Hutchinson z Europy i Azyi liczne odebrał posiłki, Wódz Francuzki lepiey znaiąc położenie Egiptu, z żołnierzem do upałów przyzwyczaionym, mógł woynę prowadzić odporną bardzo długo. Gdyby nawet znaglony okolicznościami opuścił Cairo, zostawała Delta, Damiette, i inne stanowiska mocą niedobyte. Zwyczayny wylew Nilu niemałą Anglikom uczyniłby przeszkodę. Lecz Menou błędy popełnił naygrubsze. Przegrawszy bitwę. Generała Lagrange na czele słabey dywizyi stawia w Rahmanié, sam bierze obronę Alexandryi oblężeniem nie zagrożoney, zapomina o główney armii w Cairze; nie tak zaiste czynić przystało Generałowi en chef; nie w Alexandryi Wódz naywyższy miał zostawać To odstąpienie Kommendanta pomnożyło nie ukontentowanie przeciw niemu w obozach, obiecał wprawdzie przybyć do stolicy z tysiącem ludu, lecz słowa nie dotrzymał; iuż nie tylko Generałowie, ale też prosty żołnierz narzekał i tęsknił do Oyczyzny.

Niezgoda i sił nieprzyiacielskich rozdwoienie Egipt nam poddało prawie bez krwi przelania. Wodą oblany Menou w Alexandryi czekał głodu; z Rahmanié Lagrange ustąpił bez odporu; dwa podiazdy żywność prowadzące w ręce nam wpadły, gdybyśmy o nich bynaymniey nie myślili; garnizon twierdzy Burlos dobrowolnie do Rosette przyszedł ażeby się poddał w niewolę. Belliard zważywszy sił nierówność. woyska swoiego skłonność do pokoiu, bronienia Cairu trudność, rozsądnie podpisał chwalebną ugodę. Menou woła na zdradę, narzeka, wypędza Generała Tereyre przysłanego z rapportem o kapitulacyi, przystąpić nie chce do niey. Któżby nie rozumiał, że sam bronić się będzie do upadłey, że się zagrzebie w rozwalinach Alexandryiskich? Miał artylleryą bardzo liczną, dość czasu do opatrzenia twierdzy; woda na polach

rozlana czyniła miasto niedostępném. Lecz ten człowiek, co Belliarda i woysko z nim walczące obwinił o nikczemność i zdradę, sam wkrotce prosi o kapitulacyą, przyimuiąc mniey chwalebną niżeli w Cairze podpisano. Albo milczeć, albo umrzeć mu przystało, ażeby nie słyszał narzekaiącey Oyczyzny, że on jeden przyczyną był klęsk poniesionych w Egipcie, w Egipcie, i straconey osady. Narzekał Menou że woysko miał niekarne; do osoby swoiey mało przywiązane, do Oyczyzny powracać uprągnione. Ale któż nie wie, że woysko ślepém jest narzedziem w ręku Wodzów swoich; doskonałych i walecznych słucha, szacuie i kocha; czyliż nie te same półbrygady we Włoszech i w Austryi zwyciężały; czyliż nie na ich czele Buonaparte podbił Egipt, Syryą przeleciał, w Abukir Turków pogromił, a Kleber w Heliopolu?

Trzeba jeszcze cokolwiek wspomnieć o pomyłkach Wodzów Angielskich. Niepotrzebnie Abercromby lądował w Abukir; czyniąc to bliżey Alexandryi, nie daiąc czasu do zebrania sił i myśli Francuzom, ubiedz mógł twierdzę niespodzianie. Daliśmy czas Generałowi Lanusse przybyć z odsiecza; większy błąd popełnił Wódz nasz przed bitwą 21. Marca, szykuiąc skrzydło lewe od środka zbył daleko; lecz Menou korzystać nie umiał. Poszliśmy w górę Nilu dla złączenia się z Wezyrem, i Mammelukami, których nadzieia odzyskania dawney nad Egiptem władzy oderwała od Francuzów. 20. Czerwca Nil przebywszy ciągniemy do attaku okopów Cairu. Gdyby w ten czas Belliard przeciwnym brzegiem teyże rzeki poszedł do Gizeh, Kapitan. Basza, Generał z nim Craddok, i Mammelukowie zapewne byliby zwyciężeni; zatém Francuzi opanować mogli nasze magazyny, pójść do Alexandryi, pobić Hutchinsona z 4. tylko tysiącami obozuiącego, zniszczyć woysko Angielskie i Tureckie w okolicach Cairu. Mała częstokroć okoliczność zwycięztwo daie i wydziera; Marlborough zaś prawdę powiedział, że ten wygrywa kto mniey omyłek popełni; błędy Generała Menou są niezliczone; Anglicy przeciwko nadziei swego dokazali. Między regimentami które walczyły naylepiey 21. Marca, był regiment Stuart, dziś Królowey. Buonaparte r. 1796. i 97. niezliczone tysiące jeńców wziął we Włoszech Austryakom; z tych liczby wiele darowano Królowi Jmci Hiszpańskiemu, Węgrzynów mianowicie, którzy z Szwaycarami pomieszani, załogę trzymali w Minorce. Gdy Generał Stuart wylądował na tey wyspie, Węgrzyni na stronę Angielską wnet przeszli, co Hiszpańskiego kommendanta do rychłey kapitulacyi zniewoliło; z tych zbiegów składa się pomieniony regiment Stuarta.

Pisma nasze wychalaią dziś głośno rządy wiekopomne Konsula Francuzkiego. Wolność sumnienia i religii, powiadaią, hasłem była filozofów, tolerancya duszą iest filozofii; opinia własnością iest świętą każdego człowieka. Lecz filozofowie zapomnieli własney nauki, zapamiętale usiłuiąc wywrócić religią, dla tego że przeciwna iest filozofii; wolności sobie upodobaney dać nie chcą ludziom do religii przywiązanym. Buonaparte został pośrzednikiem religii niegdyś panuiącey, i filozofii wszystko niszczącey; wraca moralność chrześcianom, tolerancyą filozofom. Na tych zasadach polega konkordat iego. Umyślił zapewnić sługom ołtarza zapłatę. Rozumiano że przywróci stracone fundusze, ale to rzecz niewzruszona; prawo zaręcza spokoyność nabywcom dóbr narodowych. W Prowincyi Amerykańskiey Massachusset obywatel każdy podatek płaci na duchownych, bez względu jakiey iest religii. Oświeceni ludzie sądzą, że Francya tak czynić powinna; przyłoży się do zapłacenia pensyi duchownym, wierny i niedowiarek, cnotliwy i zbrodzień; ów żeby widział rozkrzewioną w narodzie obyczayność i cnotę; drugi, ażeby mu religia codziennie przypominała, że cnotliwym bydź powinien. Tak *np.* nie każdy chce może krav obieżdżać; każdy przecie na poprawę drog płaci podatek; bogaty w szpitalu nie będzie nigdy; czyliż więc wolny iest od obowiązku wspomagania szpitalów? Religia zbrodnią hamuie, nieszczęśliwych iest pociechą; z tego względu obywatel każdy przyłożyć się powinien do iey utrzymywania; tak rozumie Konsul Francuzki.

Żadnemu z buntowników na flotcie nie przebaczono; wszyscy na szubienicę poszli, chociaż niektórzy sławne Lorda Rodney kampanie odprawili; tak czynić kazała potrzeba zachowania karności na flotcie, która tarczą iest i bydź zawsze powinna narodu naszego. Jnny wyrok zwraca dziś uwagę powszechną. Wall Gubernator wyspy Gorée przed r. 1782. dwóch żołnierzy bić kiymi roskazał, z czego wkrótce obydwa pomarli; zapozwany stanął u sądu; ciągneła się sprawa lat 20, naostatek dziś wypadł na niego śmiertelny wyrok; którego wykonanie do 3. dni odłożono. W dekrecie napisali Sędziowie: ,, Życie, dar niebios naydroższy, nie iest u nas w mocy cy człowieka, wydrzeć drugiemu. Korona, ma prawo przebaczyć nie potępić. Tak chce konstytucya, ażeby same prawo śmiercią karało. Tyś bez sądu wydarł życie dwom Anglikom. ,, Będziesz więc powieszony za szyię, aż umrzesz, a ciało twoie według zwyczaiu anatomizowane będzie. ,, W Irlandyi w okolicach miasta Limmerik, kupa rozboyników zbroynych, konno i pieszo, wszystkiego sobie dozwala. — 13 Biskupów Francuzkich naradzaiąc się długo, iaką odpowiedź dać trzeba na drugi list Oyca S. nic ieszcze nie postanowili, większa część skłania się do posłuszeństwa, mamy nadzieię że duch zgody i pokoiu złamie wszelkie przeszkody, względy i skrupuły. — Rewolucyi Francuzkiey, mówi iedno z pism naszych, początek przyznaią niektórzy wygnaniu Jezuitów, długy z mnieyszeniu gwardyi Królewskiey. Filozofowie i Jansenistowie, Parlamenta i Szlachta, złoto Angielskie i Hollenderskie, kapitalistowie i niedostatek w skarbie, zuchwalstwo i lękliwość słowem wszystko u nich rewolucyą sprawiło. Nikt prawdziwey przyczyny nie zgadł. To pewna że wszystkie opinie, ludzie, partye, zawiodły się w nadziei, nikt nie dopiął czego pragnął, nie otrzymał czego chciał, nie dokazał co zamyślał; a rewolucya, teatr wszelkich obrzydliwości i zbrodni, nie tylko dała materyą tysiąca nowych tragedyi, aleteż stała się obrazem śmiesznym głupstw i błędów, które czekaią Moliera

z Lyonu 26. Stycznia.

Buonaparte codzień przyimuie deputacye od rozmaitych miast. Prowincyi, zgromadzeń uczonych; wczora prezentowano iemu towarzystwo rolnictwa, historyi naturalney i rzemiosł pożytecznych; długo z mężami uczonemi rozmawiał; przyrzekł dać kilkanaście zrzebców Arabskich na polepszenie stada kraiowych koni; wkrótce po audyencyi udał się z Ministrem Chaptal na publiczne posiedzenie. Witał Konsula prezyduiący Professor Gilibert, czytał dyssertacya toż samo wielu innych uczyniło. Odchodzącego prosili, ażeby do ubóstwa przyprowadzonemu Ob. Lefevre dał do życia sposob; natychmiast pensyą wyznaczył; mąż uczony był dawniey Professorem fizyki, i dyrektorem obserwatorium, dziś członkiem Ahheneum Lyońskiego; podobny wzgląd u Konsula znalazł ieden z fabrykantów przez rewolucyą zubożony, który niegdyś wiele millionów do Francyi wprowadził za materye iedwabne, nowym, przez się wynalezionym sposobem robione. Tegoż dnia Chaptal ustanowił radę administracyi szpitalów mieyskich, które przed rewolucyą słynęły w narodzie z ochędóstwa, porządku dziwnego, i niezliczoney liczby chorych, którzy w nich zdrowie odbierali. Minister długiém doświadczeniem ztwierdzone prawa i przepisy pochwalił.

Dziś Buonaparte wielką rewią odprawił na rynku od swego imienia nazwanym. Cały garnizon stał pod bronią przy naypięknieyszey pogodzie, paradowały: 18. 32. 59. 75. 2. 4. 21. półbrygady cięższey i lekkiey piechoty, po

większey części z Egiptu przybyłe, oprócz iażdy. Otaczali Konsula: Murat, Duheme, Bessieres, Duroc, wielu innych Generałów, lud niezliczony okrywał rozwaliny ogromne rynku dawney wspaniałego; ieżeli w szeręgach był żołnierz, co Lyonu dobywał r. 1793. pewnie wstydzić się musiał, że wykonał niezbożne roskazy Jakobinów, poglądaiąc na ruiny; dzieło swoiey prawicy, które wiekiem wznosić potrzeba ludowi przemyślnemu. Buonaparte chwalił wszystkie regimenta, szczególniey iazdę Lyońskiey młodzi; zasłużonym żołnierzom rozdawał rozdawał broń honorową, i do stołu swoiego zaprosił. Xiążę Ostrogothii do Montpeiller iadący dla polepszenia zdrowia, tu stanąwszy, przyiął wizytę Generała Duroc, który go witał imieniem Konsula, wymawiaiąc się, że dla choroby nie może bydź u niego. Jutro Consulta Cisalpińska odprawić ma radę wielką w powszechnem zebraniu, w obecności Konsula.

z Paryża 28. Stycznia.

Xiąże d' Orange ma tu przysłać pełnomocnego Ministra, ażeby za pośrzednictwem Króla Jmci Pruskiego traktował z Konsulem o nadgrodę należną Panu swoiemu. Podobnym sposobem inne Mocarstwa starać się maią, aby RPta los zapewniła Xiążąt Francuzkich. — Pierwszy Konsul podobno z Lyonu nie wyiedzie przed końcem t. m. Konsulta Cisalpińska po oddaleniu się jego ma ogłosić co postanowiła. — General Hedouville wraz po przybyciu Konsula i Ministrów przedsięweźmie podróż do Petersburga w poselskiey godności. Kawaler Azzara jutro się oddala do Amiens. — Senat zatrudnia się teraz wyborem 240. Prawodawców, 80. Trybunów, którzy na urzędach zostać maią w r. RP. 10. mieysce ustępuiących zaymą obywatele, którzy pisali pierwszą Konstytucyą dla narodu w r. 1789, jakiemi są 2. Lameth, Montmorency, Lusignan, Mounier, La Fayette, etc. — Z portu Bresteńskiego pod żagle wyszła nowa eskadra z lekkich statków złożona, do S. Domingo z dywizyą woyska lądowego; 4. okręta liniowe gotować jeszcze kazano. — Wielu Biskupów emigrantów z Anglii i Niemiec tu przybyło za pozwoleniem rządu; wkrótce mamy nadzieię widzieć ułożone interessa Kościoła naszego. — Senat składa się teraz z 66. osob; obrani niedawno: Gregoire prawodawca, Demeunier Trybun, Lamartilliere General pokazuią; że równy zachowuie się wzgląd na kandydatów podanych przez Konsula, Prawodawców, i Trybunat. — Sebastiani powrócił z Constantinopola; nic jeszcze nie wiemy o pokoiu z Turkami. — Melzi d' Erile zaufany Konsula Buonaparte przyiaciel, zostać ma rządcą nayważszym u Cisalpinów; inni ten urząd daią Ludwikowi Buonaparte; inni mówią że był ofiarowany Konsulowi Francuzkiemu, który przyiąć nie chciał, i dla tego Cisalpini Vice Konsula tylko mieć pragną.

Na morze śrzodziemne przybyła niedawno eskadra Szwedzka pod sprawą Admirała Cederstrom z dwóch fregat od 44, jedney od 24. armat złożona; kommendant w Malaga oświadczył iż zabierać będzie okręta chcące zawinąć do Tripolis; toż samo czynić maią Amerykanie. — Z Lyonu Generałowie Murat i Dombrowski powracaią do Mediolanu. — Z Toulońskiego portu Gantheaume wkrótce wyprowadzi liczną eskadrę do Indyi zachodniey; na każdy okręt zabrał 500. żołnierza lądowego. Zę posyłamy tak wielkie woyska, wnosić trzeba, że w S. Domingo lęka się Konsul silnego odporu od Generała Toussaint, w Guadalupie od Mulatrów, cóżkolwiek nastąpi, zawsze ta żegluga pożyteczną będzie dla nas szkołą.

z Stutgardu 21. Stycznia.

Masias poseł Francuzki długo się domagał u Xiążęcia Jmci Wurtembergskiego, ażeby kraiowi swoiemu konstytucyą przywrócił iaka przed woyną była, i wywołanym obywatelom pozwolił oglądać oyczyznę, zbraniał się Xiąże, i posłowi swoiemu Normann oto w Paryżu z Konsulem traktować zalecił, nie chcąc nawet uznawać pomienionego Masiasa. Odmieniło się dziś okoliczności; zbliżaią się strony do pożądaney ugody. Masias oddalony do Carlsruhe do nas powrócił; przybyli też wywołańcy, maiąc bydź obecnemi konferencyom. Słychać że interes indemnizacyi nayśilniey pobudził Xiążęcia do tey powolności; wiadomo że r. 1796. z Dyrektoryatem pokoy podpisuiąc, warował sobie nadgrodę w Niemczech przyzwoitą za stracony Montbelliard i inne własności za Renem położone. Dziś pragnie nadto otrzymać bogate opactwa Neresheim, Rothemunster, i Marchthal. Słychać także o proiektowaney dla domu Wurtembergskiego Elektorskiey dostoyności, co Francya swoiem pośrzednictwem ułatwić potrafi.

Od granic Włoskich 18. Stycznia.

W Rzymie niedawno burza straszliwa wiele domów wyższych i Kościoły niektóre z dachów odarła; po ogrodach drzewa wykorzenione zostały; Kawaler Orosco poseł u Cisalpinów Hiszpański, oddał rządowi tymczasowemu list Monarchy swoiego, w którym Król Katolicki donosi o zgonie siostry swoiey. Kardynał Zurlo Arcy Biskup Neapolitański umarł d. 31. Grudnia kończąc rok 91. wieku swoiego.

z Amsterdamu 28. Stycznia.

Poseł Hiszpański w Paryżu kawaler Azzara, naznaczony iest pełnomocnikiem na kongress do Amiens, dokąd wyiedzie za powrótem Konsula z Lyonu. To miasto dziś iest podobne do starego Rzymu, gdzie z różnych państw i narodów przybywali posłowie z oświadczeniem poddaństwa i przyiazni; wyliczyć nie podobno iak wiele tysięcy Lyon dziś liczy cudzoziemców, którzy ze Włoch, Szwaycarów, i rozmaitych departamentów RPtey tłumem przychodzą dla przywitania lub tylko widzenia Konsula Hiszpański Admirał Gravina poprawiwszy okręta w Ferrolu nie mieszkaiąc wypłynie do Indyi zachodniey. Naszemu Admirałowi Hartsink gdy zawinąć miał do Brestu, donieśli Officyerowie Francuzcy, że wielka ich flotta iest iuż pod żaglem, prosząc ażeby pospieszał; lecz potrzeba kazała spoczywać dla naprawy okrętów. Hartsink w porcie witany gęstem z armat strzelaniem.

z Washington 9. Grudnia.

Konstytucya Amerykańska dzień dzisieyszy naznaczyła na otwarcie kongressu coroczne; zatem Senat i reprezentantów izba zgromadziła się na zwykłe obrady. Prezydent Jefferson niebył sam przytomny; przysłał list z wyrażeniem przyczyn; zatem czytano mowę iego iak następuie: Słodka iest dla mnie pociecha zgromadzaiącey się dziś radzie Amerykańskich narodów uroczyste przynieść zapewnienie, że woyny tak długo niszczące wszystkie części świata iuż się skończyły; pokoy powracą, handlowe związki odnowione. Gdy więc pokorne dzięki niesiemy stwórcy wszechmocnemu, za to iż serca rządzących skłonił od pokoiu, miłości, zgody, i darowania wzaiemney urazy, dziękuymy, i wylewaymy przed obliczem iego serca nasze, iż Amerykanów potężna prawica od klęski powszechney zachowała. Wszystkie narody Europeyskie nam sprzyiaią, każdy szuka związku z nami przyiaznego; szkodowaliśmy wprawdzie na handlu naszym pod czas woyny; lecz ten los nam był wspólny ze wszystkiemi narodami co obojętność zachowały. Poprawiło się wszystko nakoniec, krzywdy poczynione po rozstrząśnieniu bezstronnem będą nadgrodzone; święta i niezgwałcona umowa od podobnych przypadków zasłoni Amerykanów na potomne czasy. Duch pokoiu i przyiaźni zlał się na sąsiady nasze, rodowite mieszkańce Ameryki północney; nie daremne usiłowania nasze, ażeby kiedyżkolwiek ulubili rolnictwo i rzemiosła; dziś, acżkolwiek późno poznaią, iż lepiey iest na roli przez pracę znaydować pokarm i odzienie, aniżeli się spuszczać na zyski niepewne w rybołowstwie i polowaniu. Smia-

ło twierdzę, że liczba Indyanów nie tylko iak dawniey, nie zmnieysza się przez woyny i nędzę, lecz iuż ich osady znacznie się zaludniać poczęły; co naymilszą sercu filozofa i człowieka pociechę przynieść powinno, gdy widzi, że swiat nowy wkrótce narzekać przestanie, że przez Europeyczyków odkrytym został etc.

z Berne 25. Stycznia.

Zaczeła się rzecz obiaśniać; po długich rozmowach z Landammanem Reding, Senat wydał następuiący wyrok, który pokazuie, iż w Paryżu nie ze wszystkiém pochwalono ustawy rządu Szwaycarskiego: ,, Senat wysłuchał rapportu Landammana i swoiey Deputacyi, którzy zgodnie rozumieią: że liczba Cantonow pomnożoną bydź powinna, więc trzeba powiększyć liczbę Senatorów, co ułatwi nam postanowienie Administracyi Cantonowych; co gdy się stanie, rząd, niepodległość, oboiętność Szwaycarów ma bydź uznana; z tych względów stanowiemy: 1. Senat pomnoży się 6. osobami; 2. wchodzący do małey rady, wraz po wybraniu Senatorów urzędować przestaną, taż rada nowym sposobem uformowana będzie. 3. Będzie osob 11. w radzie małey. 4. Dwa mieysca naypierwsze dwóm oddaią się Landammanom, którzy przez rok zasiadać koleią powinni. 5. Dwa mieysca drugie dwóm Stathalterom, którzy są pomocnikami Landammanów. 6. resztę osob w liczbie 7. do rady mnieyszey Senat dostarczy. 7. czterem członkom teyże rady oddane będą departamenta, wnętrzny, sprawiedliwości i policyi, skarbowy, woienny. 8. Pozostałe trzy bez urzędu osoby innych zastępować maią. — Wraz Senat przystąpił do wyboru Senatorów 6; padł los na Ob. Escher, Glaire, Kuhn, Renger, Ruttiman, Schmid, wszyscy dawniey wchodzili do prawodawczey i wykonawczey władzy. Reding podobno znowu obrany będzie Landdammanem pierwszym, drugim Renger; Frisching i Ruttiman Stathalierami Słychać o Seymie Szwaycarskim; lecz posłów niema obierać narod. Nikt z pewnością twierdzić nie może, co przecie sprawił Reding w Paryżu; iedni obiecuią Szwaycarom opłatę żywności dla woysk Francuzkich dostarczoney, według ceny słuszney; drudzy tychże woysk ustąpienie z kraiu. To pewnieysza, że dług narodowy przeszedł iuż 7. millionów liwrów, licząc 2 należne duchowieństwu i nauczycielom. — W Cantonie Zurich, powiecie Febraldorf, rozruch powstał; żołnierz Francuzki; rząd kraiowy, bez krwi rozlania spokoyność przywrócił.

Od Rządu Gubernskiego Litewskiego Ogłaszasię ażeby kredytorowie i Sukcesorowie zmarłey Szlachcianki Agaty Bałukiewiczowey Stawilisię w Sądzie Ziemskim Wilańskim w przeciągu szesciu miesięcy poczynaiąc od dnia 20. 8bra zeszłego 1801. Roku, pierwsi dla odebrania należney sobie Satysfakcyi, a posledni pozostać zatym maiącego ruchomego maiątku. Februaryi 5. dnia 1802. Roku,

Od Rządu Guberńskiego Wileńskiego Ogłaszasie iżby pretensorowie i Kredytorowie Zmarłego Doktora Sztola Stawilisię na dniu 9. miesiąca Marca bieżącego Roku w Sądzie Ziemskim Wileńskim dla odebrania nalezney Satysfakcyi z Dowodami probuiącemi realność Swych pretensyow. Februaryi, 5. dnia 1802 Roku,

Magistrat Wileński Stosownie do Rezolucyi swey w dniu 1 presentis nastałey zawiadamia powszechność iż zwyprzedaży maiątku Złotników Jeleniwiczow znayduie się w Lokacyi w Kancelaryi miasta Złł: 233 gr 18, i te pieniądze przeznaczone są do uspokoienia kredytorów i pretensorów onychże, a za niezgłoszeniem się kredytorów i pretensorów od daty zaszłey rezolucyi d. 1. praes. w przeciągu 4 tygodni do wydania nazad Aktorom Ieleniewiczom. Ktoby zatym do Ieleniewiczów złotników miał pretensyą, ma się iawić w oznaczonym terminie z dowodami do Magistratu, inaczey bowiem po upłynionym terminie utrawi Prawo poszukiwania i Summa, powyższa wydana będzie Jeleniwiczom Aktorom 1802 Februaryi 5 dnia.

Powodem rezolucyi Sądu Ziem: Pttu Trock: pod dniem 23. Msca Stycznia idącego Ru 1802 w mieście Trokach zaszłey, JW. Zofia z Tyzenhauzow Chominska Sowietnikowa Tayna przez ninieyszą Publikacyą wszystkim Kredytorom i Pretensorom do jey fortuny stosować pretensye swe mogącym daie wiedzieć; iż JW. Sowietnikowa Tayna, na kognicyą wszystko-stronnych pretensyow tak do niey, jako też i od niey reguluiących się Imiennym JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ukazem, Sąd Ziem: Pttu Troc: przeznaczony maiąc, gdy od czasu rozpoczętey na mocy rzeczonego Ukazu, w tymże Sądzie Ziem. Trock: litispendencyi, przyiścia, zebrania się i dowodzenia z rzędu Kredytorow i Pretensorow nie doczekuie się; przez te więc ogłoszenie, ażeby nie przemienny Nayiaśnieyszego MONARCHY Imiennemu Ukazowi nastąpił skutek wszystkich Kredytorow i Pretensorow do fortuny swey na potym odzywać się zamierzaiących, chcąc w dobry sposob z każdym załatwić się na zamiar kognicyi, rozsądzenia się i polikwidowania przed Sąd Ziem: Tr: wzywa i powołuie; w przeciwnym zaś zdarzeniu, którzyby do tegoż zdeterminowanego Sądu, z swoiemi w tym czasie nie oswiadczyli się pretensyami nie przychodzili, i onych nie usprawiedliwiali, że na utratę swych pretensyi nazożonemi zostaną, a ztąd sami sobie przyczynę upadku będą winnemi ostrzega.

JP. Lauretz Burmistrz Lipawski przestrzega JP. Rotmistrzowę Maliszewskę, w Litwie iak powiadała, w maiątku Wirgowie mieszkaiącą, ażeby swoie sprzęty, iakie są sprzążki, zausznice, pierścienie, obrączki, zegarki złożone d. 15. Marca r. 1785. w zastawie za pożyczone 375. albert talarów, z procentem pół od sta na miesiąc, odebrała i wykupiła; czego ieśli nie uczyni w przeciągu naydaley 6. miesięcznym, pomienione sprzęty za przepadłe uważać powinna, gdyż właściciel w terminie zamierzonym każe one przedać przez licytacyą publiczną.

Podaie się do wiadomości, iż w Kamienicy JP. Domańskiego na Imbarach sytuowaney pod Nrem 44.; znayduią się do zprzedania 2. Sikawki mosiężne duże z okuciem, 9. Kominkow Snicerskiey roboty z kamienia Szwedzkiego, 400. Rur dębowych do zprowadzania wody, zprzynależnemi do tych rur tysiąc Bux, także Baštarda podróżna ze wszelkiemi wygodami; Potrzebuiący takowych rzeczy, tanio nabyć może.